

LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS

LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTRAS

ĮSAKYMAS

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRO IR LIETUVOS
RESPUBLIKOS SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTRO 2005 M. RUGPJŪČIO
24 D. ĮSAKYMO NR. V-699/A1-241 „DĖL PSICHOSOCIALINIŲ RIZIKOS VEIKSNIŲ
TYRIMO METODINIŲ NURODYMŲ PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO**

2019 m. vasario 5 d. Nr. V-153/A1-77

Vilnius

1. P a k e i ĉ i a m e Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro ir Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2005 m. rugpjūčio 24 d. įsakymą Nr. V-699/A1-241 „Dėl Psichosocialinių rizikos veiksnių tyrimo metodinių nurodymų patvirtinimo“:

1.1. Pakeičiame preambulę ir ją išdėstome taip:

„Vadovaudamiesi Profesinės rizikos vertinimo bendrųjų nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2012 m. spalio 25 d. įsakymu Nr. A1-457/V-961 „Dėl Profesinės rizikos vertinimo bendrųjų nuostatų patvirtinimo“, 8 punktu ir 16.2 papunkčiu ir įgyvendindami Tarptautinės darbo organizacijos 2006 m. Konvencijos dėl darbo jūrų laivyboje nuostatas:“.

1.2. Pakeičiame 2 punktą ir jį išdėstome taip:

„2. P a v e d a m e įsakymo vykdymą kontroliuoti Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos viceministrui ir Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo viceministrui pagal veiklos sritį.“

1.3. Pakeičiame nurodytu įsakymu patvirtintus Psichosocialinių rizikos veiksnių tyrimo metodinius nurodymus ir 10 punktą išdėstome taip:

„10. Psichosocialiniai rizikos veiksniai tiriami taikant kompetentingų tarptautinių organizacijų (Pasaulio sveikatos organizacijos, Tarptautinės darbo organizacijos ir kt.) nustatytas arba įstaigoje įdiegtas psichosocialinių rizikos veiksnių tyrimo metodikas. Tiriant psichosocialinius rizikos veiksnius laivuose taip pat atsižvelgiama į Tarptautinių laivybos rūmų ir Tarptautinės transporto darbuotojų federacijos paskelbtų Priekabiavimo ir persekiojimo prevencijos laivuose gairių naujausią redakciją, kurios vertimas į lietuvių kalbą skelbiamas Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos interneto svetainėje www.socmin.lrv.lt. Tyrimo rezultatai registruojami tyrimo protokoluose. Rekomenduojamų psichosocialinių rizikos veiksnių tyrimo metodikų sąrašas pateikiamas priede.“

2. P a k e i ĉ i a m e Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro ir Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2005 m. rugpjūčio 24 d. įsakymą Nr. V-699/A1-241 „Dėl Psichosocialinių rizikos veiksnių tyrimo metodinių nurodymų patvirtinimo“ ir jį išdėstome nauja redakcija:

„LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS

LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTRAS

ĮSAKYMAS

**DĖL PSICHOSOCIALINIŲ PROFESINĖS RIZIKOS VEIKSNIŲ TYRIMO METODINIŲ
NURODYMŲ PATVIRTINIMO**

Vadovaudamiesi Profesinės rizikos vertinimo bendrųjų nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2012 m. spalio 25 d. įsakymu Nr. A1-457/V-961 „Dėl Profesinės rizikos vertinimo

bendrųjų nuostatų patvirtinimo“, 8 punktu ir 16.2 papunkčiu ir įgyvendindami Tarptautinės darbo organizacijos 2006 m. Konvencijos dėl darbo jūrų laivyboje nuostatas:

1. T v i r t i n a m e Psichosocialinių profesinės rizikos veiksnių tyrimo metodinius nurodymus (pridedama).

2. P a v e d a m e įsakymo vykdymą kontroliuoti Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos viceministrui ir Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo viceministrui pagal veiklos sritį.“

3. N u s t a t o m e, kad šio įsakymo 2 punktas įsigalioja 2019 m. gegužės 1 d.

Sveikatos apsaugos ministras

Aurelijus Veryga

Socialinės apsaugos ir darbo ministras

Linas Kukuraitis

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos
ministro ir Lietuvos Respublikos socialinės
apsaugos ir darbo ministro
2005 m. rugpjūčio 24 d.
įsakymu Nr. V-699/A1-241
(Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos
ministro ir Lietuvos Respublikos socialinės
apsaugos ir darbo ministro
2019m. vasario 5 d.
įsakymo Nr. V-153/A1-77
redakcija)

PSICHOSOCIALINIŲ PROFESINĖS RIZIKOS VEIKSNIŲ TYRIMO METODINIAI NURODYMAI

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Psichosocialinių profesinės rizikos veiksnių tyrimo metodiniai nurodymai (toliau – Nurodymai) nustato psichosocialinių profesinės rizikos veiksnių (toliau – psichosocialiniai veiksniai) tyrimo reikalavimus ir kvalifikacinius reikalavimus šį tyrimą atliekantiems asmenims.

2. Nurodymuose vartojamos sąvokos ir jų apibrėžtys:

2.1. **Stresas darbe** – darbuotojo reakcija į nepalankius darbo sąlygų, darbo reikalavimų, darbo organizavimo, darbo turinio, darbuotojų tarpusavio santykių ir (ar) santykių su darbdaviu ir (ar) trečiaisiais asmenimis psichosocialinius veiksniai.

2.2. Kitos Nurodymuose vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos darbo kodekse, Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatyme, Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme, Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatyme, Profesinės rizikos vertinimo bendruosiuose nuostatuose, patvirtintuose Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2012 m. spalio 25 d. įsakymu Nr. A1-457/V-961 „Dėl Profesinės rizikos vertinimo bendrųjų nuostatų patvirtinimo“ (toliau – Profesinės rizikos vertinimo bendrieji nuostatai), ir kituose teisės aktuose, reglamentuojančiuose darbuotojų saugą ir sveikatą.

3. Tiriant psichosocialinius veiksniai vertinama:

3.1. darbo sąlygos (pavyzdžiui, darbas nakties laiku ar pamainomis, darbas veikiant cheminiams, biologiniams, ergonominiams, fizikiniams ar fiziniams veiksniams);

3.2. darbo reikalavimai (pavyzdžiui, darbo krūvis, darbo tempas, darbui atlikti skiriamas laikas, darbo terminai, atsakomybė, emociniai reikalavimai, darbuotojų sugebėjimų ar galimybių ir reikalavimų atlikti darbą atitikimas);

3.3. darbo organizavimas (pavyzdžiui, darbo laiko trukmė, darbo vaidmens, darbo atlygio ypatumai, saugumas dėl darbo, teisingumas darbe, mokymų užtikrinimas, karjeros galimybės, izoliacija, pokyčių valdymo ypatumai, darbo ir asmeninio gyvenimo derinimo galimybės);

3.4. darbo turinys (pavyzdžiui, įtaka darbo procesui ir rezultatui, darbo monotonija, darbo prasmingumas);

3.5. darbuotojų tarpusavio santykiai ir (ar) santykiai su darbdaviu ir (ar) trečiaisiais asmenimis (pavyzdžiui, kolegų ir vadovų palaikymas, konfliktai, fizinis ir psichologinis smurtas darbe).

4. Psichosocialinių veiksnių tyrimą atlieka kompetentingi asmenys, Nurodymų 5 punkte nustatytus reikalavimus atitinkančių mokymų, kurių bendra apimtis ne mažiau kaip 16 val., metu įgiję toliau išvardytų sričių kompetencijų ir turintys tai patvirtinantį (-ius) pažymėjimą (-us):

- 4.1. psichosocialiniai veiksniai, stresas darbe, jo poveikis darbuotojų sveikatai ir gerovei, darbingumui;
- 4.2. tarptautinių organizacijų gairės dėl psichosocialinių veiksnių tyrimo ir vertinimo;
- 4.3. psichosocialinių veiksnių tyrimo ir vertinimo teisinis reglamentavimas Lietuvoje;
- 4.4. psichosocialinių veiksnių tyrimo, vertinimo principai ir metodikos.
- 5. Psichosocialinių veiksnių tyrimo mokymai gali būti vykdomi pagal vieną ar kelias mokymo programas, parengtas švietimo teikėjų. Švietimo teikėjų darbuotojai, teikiantys psichosocialinių veiksnių tyrimo mokymų paslaugas, turi būti įgiję aukštąjį universitetinį išsilavinimą (magistro kvalifikacinį laipsnį) ir ne mažiau kaip 3 metų darbo patirtį vienoje ar keliuose Nurodymų 4.1–4.4 papunkčiuose išvardytose srityse.

II SKYRIUS

PSICHOSOCIALINIŲ VEIKSNIŲ TYRIMAS

6. Psichosocialiniai veiksniai tiriami taikant gerąją praktiką ir (arba) moksliniais tyrimais pagrįstas ir (ar) tarptautinių organizacijų rekomenduotas metodikas (pavyzdžiui, Lietuvai adaptuoti Jungtinės Karalystės Sveikatos ir saugos tarnybos parengti streso valdymo standartai, skelbiami Higienos instituto interneto svetainėje adresu <http://www.hi.lt/lt/streso-darbe-valdymo-standartai.html>). Tiriant psichosocialinius veiksnius laivuose taip pat atsižvelgiama į Tarptautinių laivybos rūmų ir Tarptautinės transporto darbuotojų federacijos paskelbtą Priekabiavimo ir persekiojimo prevencijos laivuose gairių naujausią redakciją, kurios vertimas į lietuvių kalbą skelbiamas Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos interneto svetainėje www.socmin.lrv.lt.

7. Psichosocialinių veiksnių tyrimo metu darbdavys užtikrina pokalbių su darbuotojais ar jų atstovais, darbuotojų anketavimo galimybę.

8. Surinkus duomenis apie psichosocialinius veiksnius, jie apibendrinami ir nustatomi psichosocialiniai veiksniai, keliantys stresą darbe, bei įvertinamas galimas poveikis darbuotojų sveikatai ir gerovei (psichologinei savijautai, psichikos ir bendrai sveikatos būklei, darbingumui).

III SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

9. Baigus psichosocialinių veiksnių tyrimą, atliekami Profesinės rizikos vertinimo bendruosiuose nuostatuose nurodyti tolesni profesinės rizikos vertinimo veiksmai.

10. Psichosocialinių veiksnių tyrimo rezultatai aptariami su darbuotojais ir jų atstovais.

11. Kompetentingi asmenys, atliekantys psichosocialinių veiksnių tyrimą, turi užtikrinti gautos informacijos konfidencialumą: šios informacijos viešai neskelbti ir neplatinti.

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija 188603472, Vilniaus g. 33, LT-01506 Vilnius Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija 188603515, A. Vivulskio g. 11, LT-03610 Vilnius
Dokumento pavadinimas (antraštė)	Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro ir Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2005 m. rugpjūčio 24 d. įsakymo Nr. V-699/A1-241 "Dėl Psichosocialinių rizikos veiksnių tyrimo metodinių nurodymų patvirtinimo" pakeitimo
Dokumento registracijos data ir numeris	2019-02-05 Nr. V-153/A1-77
Dokumento registracijos data ir numeris	2019-02-05 Nr. V-153/A1-77
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Vizavimas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Dalia Paurienė
Sertifikatas išduotas	DALIA PAURIENĖ
Parašo sukūrimo data ir laikas	2019-02-05 13:08:54
Parašo formatas	XAdES-EPES
Laiko žymoje nurodytas laikas	-
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	RCSC IssuingCA, VI Registru centras - i.k. 124110246 LT
Sertifikato galiojimo laikas	2018-06-20 - 2020-06-19
Parašo paskirtis	Registravimas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Dalia Paurienė
Sertifikatas išduotas	DALIA PAURIENĖ
Parašo sukūrimo data ir laikas	2019-02-05 13:10:41
Parašo formatas	XAdES-EPES
Laiko žymoje nurodytas laikas	-
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	RCSC IssuingCA, VI Registru centras - i.k. 124110246 LT
Sertifikato galiojimo laikas	2018-06-20 - 2020-06-19
Parašo paskirtis	Registravimas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Andrius Lukminas, specialistas, Dokumentų valdymo skyrius
Sertifikatas išduotas	ANDRIUS LUKMINAS
Parašo sukūrimo data ir laikas	2019-02-15 14:08:09
Parašo formatas	XAdES-X-L
Laiko žymoje nurodytas laikas	2019-02-15 14:11:30
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	VI Registru Centras RCSC (IssuingCA-A), VI Registru Centras - I.k. 124110246 LT
Sertifikato galiojimo laikas	2018-03-07 - 2020-03-06
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Aurelijus Veryga, Ministras
Sertifikatas išduotas	AURELIJUS VERYGA, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2019-02-15 14:26:30
Parašo formatas	XAdES-X-L
Laiko žymoje nurodytas laikas	2019-02-15 14:27:01
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	ADIC CA-B, Asmens dokumentu israsymo centras prie LR VRM LT
Sertifikato galiojimo laikas	2018-09-26 - 2021-09-25
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Linas Kukuraitis, Ministras
Sertifikatas išduotas	LINAS KUKURAITIS, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2019-02-19 08:41:34

DETALŪS METADUOMENYS

Parašo formatas	XAdES-X-L
Laiko žymoje nurodytas laikas	2019-02-19 08:41:58
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	ADIC CA-B, Asmens dokumentu israsymo centras prie LR VRM LT
Sertifikato galiojimo laikas	2018-09-25 - 2021-09-24
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	-
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	-
Pagrindinio dokumento priedamų dokumentų skaičius	-
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	Signa Web v1.8-SNAPSHOT
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. META-INF/signatures/signatures0.xml: Nebaigtas parašo tikrinimas - neatsako el. parašo infrastruktūra META-INF/signatures/signatures1.xml: Nebaigtas parašo tikrinimas - neatsako el. parašo infrastruktūra
Paieškos nuoroda	https://www.e-tar.lt/portal/legalAct.html?documentId=c8ab96f0311a11e9a505bd13c24940c9
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo 2019-03-01 01:26:06 TAIS